

การบริหารเครื่องจักรกลการเกษตรแบบรวมกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ

1. ขั้นตอนการบริหารเครื่องจักรกลการเกษตร

สำหรับการบริหารเครื่องจักรกลการเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการให้เป็นระบบ โดยมีขั้นตอนการบริหาร (ภาพที่ 1 ขั้นตอนการบริหารจัดการเครื่องจักรกลการเกษตร) ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการบริหารจัดการเครื่องจักรกลการเกษตร

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการดำเนินงานของคณะทำงานเครื่องจักรกลการเกษตร โดยคณะทำงานจะดำเนินการวางแผนการใช้งาน การคำนวณต้นทุน การตั้งราคาจ้าง และประเมินพื้นที่ รวมทั้งการวางแผนตรวจเช็คเครื่องจักรก่อนการทำงาน

ขั้นตอนที่ 2 รับลงทะเบียนเกษตรกร เมื่อใกล้ถึงฤดูกาลทำงานเครื่องจักรกลการเกษตร คณะทำงานจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ รับลงทะเบียนเกษตรกรที่สนใจใช้เครื่องจักรกลของกลุ่ม เมื่อเกษตรกรลงทะเบียนเรียบร้อยแล้ว ทางคณะทำงาน รวบรวมรายชื่อและจำนวนพื้นที่เข้าร่วมโครงการ

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำแผนและลงพื้นที่ประเมินแปลงของสมาชิกที่ลงทะเบียน คณะทำงานและเจ้าของเครื่องจักรกลการเกษตรที่นำเครื่องจักรกลการเกษตรมาเข้าร่วมบริการ ลงพื้นที่ประเมินพื้นที่จริงเพื่อจัดแผนงานและจัดลำดับแผนงานบริการให้แก่สมาชิกที่ลงทะเบียนก่อนการนำเครื่องจักรกลการเกษตรไปบริการแก่สมาชิกจริง

ขั้นตอนที่ 4 การนำเครื่องจักรกลการเกษตรออกให้บริการแก่สมาชิก โดยที่การทำงานในขั้นตอนนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ทีม ได้แก่ 1) ทีมเครื่องจักรที่เป็นคนบริการแก่สมาชิก ตามที่ลงทะเบียนและจัดลำดับแผนงาน 2) ทีมตรวจสอบการทำงาน ทำหน้าที่ในการตรวจเช็คการทำงานของคณะเครื่องจักรกลการเกษตรที่ออกให้บริการสมาชิก โดยการตรวจเช็คคานตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้กับเจ้าของแปลง เช่น ความลึกในการเตรียมดิน การเก็บเกี่ยวต้องเก็บเกี่ยวให้ผลผลิตเสียหายไม่เกินค่าที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 5 การเก็บค่าจ้างสำหรับการบริการแก่สมาชิก หลังจากทีมตรวจสอบการทำงานและเจ้าของแปลงตรวจรับงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทีมการเงินจะดำเนินการเก็บค่าจ้างจากเจ้าของแปลง โดยทีมการเงินจะออกใบเสร็จรับเงินให้แก่เจ้าของแปลง เจ้าของแปลงต้องลงลายมือชื่อในใบเสร็จรับเงินทุกครั้ง

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการจัดสรรผลตอบแทนคณะทำงาน (รถเกี่ยววนวดข้าว)

ลำดับที่	รายการ	ผลตอบแทน (บาท/ไร่)
1	ค่าแรงงานคนขับ	30 - 80
2	ค่าดูแลและซ่อมบำรุง	10
3	ค่าแรงคนหางาน	5-10
4	ค่าคนจัดทำบัญชี	10-20
5	ค่าคนตรวจสอบการทำงานและเก็บค่าบริการ	20-25

ลำดับที่	รายการ	ผลตอบแทน (บาท/ไร่)
1	ค่าแรงงานคนขับ	20
2	ค่าดูแลและซ่อมบำรุง	10
3	ค่าแรงคนหางาน	10
4	ค่าคนจัดทำบัญชี	10
5	ค่าคนตรวจสอบการทำงานและเก็บค่าบริการ	10

ผลตอบแทนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมและสถานการณ์

การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ นอกจากจะต้องมีการเข้าใจระบบการดำเนินกิจกรรมแล้ว ยังเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเพาะปลูกพืชและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทางการเกษตรของชุมชน (ตารางที่ 1 พืชที่ปลูกและวัสดุ) เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนบริหารเครื่องจักรกลการเกษตรให้เพียงพอกับความต้องการของสมาชิกในชุมชน

เวลาการเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว มีระยะเวลาทำงานจำกัด ซึ่งจำเป็นต้องมีการวางแผนการดำเนินงานและหา

การเกษตรของสมาชิกเพื่อมาเข้าร่วมบริการแก่สมาชิกที่ลงทะเบียน ให้ได้ตามแผนที่วางไว้

[illegible]

3. การตรวจเช็คเครื่องจักรกลการเกษตร

สำหรับการตรวจเช็คเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นการดูแลรักษาเพื่อให้เครื่องจักรกลการเกษตรสามารถยืดอายุการใช้งานและเป็นการเตรียมความพร้อมของเครื่องจักร รวมทั้งเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเอง ซึ่งการตรวจเช็ค แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่

3.1 ก่อนฤดูกาลในการทำงาน ในการตรวจเช็คเครื่องจักรกลการเกษตรก่อนการทำงานเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการใช้งาน ป้องกันความเสียหายในช่วงของการทำงาน ซึ่งส่วนที่ตรวจสอบก่อนการทำงาน ได้แก่ ระบบน้ำมันเชื้อเพลิง ระบบน้ำมันเครื่อง ระบบน้ำมันเกียร์ ระบบไฟฟ้า

3.2 ระหว่างฤดูกาลในการทำงาน สำหรับการตรวจเช็คในช่วงนี้ เป็นการป้องกันการเสียหายระหว่างการทำงาน เพื่อให้การทำงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ซึ่งขั้นตอนนี้ มีการตรวจเช็ค ทั้งแบบรายวัน ได้แก่ กรองอากาศ จาระบี และแบบ ระยะชั่วโมงการใช้งาน ได้แก่ น้ำมันเครื่องและไส้กรอง น้ำมันเกียร์ ไส้กรองน้ำมันเชื้อเพลิง

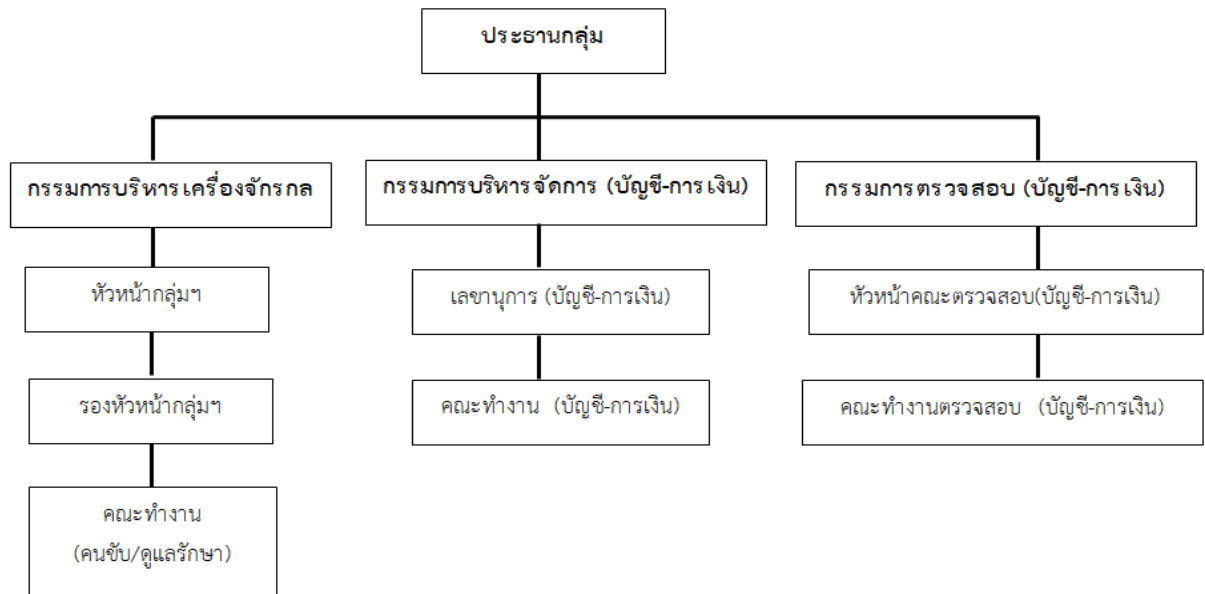
3.3 หลังฤดูกาลในการทำงาน เป็นการตรวจเช็คเครื่องจักรกลการเกษตร ก่อนที่จะเก็บเครื่องจักรกลการเกษตรควรมีการซ่อมบำรุง เพื่อให้เครื่องจักรกลมีความพร้อมสำหรับการทำงาน การตรวจเช็คในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ปรับตั้งระยะพรีจูดต่างๆ เช็คสภาพสายพาน เช็คน้ำระบายความร้อน เช็คยาง และ จุดต่อพ่วงต่างๆ รวมทั้งล้างทำความสะอาดเครื่องจักรกลการเกษตรให้สะอาด เพื่อป้องกันการเกิดสนิมและการสึกหรอของเครื่องจักรฯ

4. กฎระเบียบและข้อตกลงสำหรับการบริหารจัดการเครื่องจักรกลการเกษตร

สำหรับการบริหารจัดการเครื่องจักรกลการเกษตรแบบรวมกลุ่ม จำเป็นต้องมีการกำหนดกฎระเบียบหรือข้อตกลงสำหรับการบริหารจัดการให้ชัดเจน และใช้อย่างเคร่งครัด เนื่องจากเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นของกลุ่มและสมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของและสามารถใช้งานได้ หากไม่มีกฎระเบียบหรือข้อตกลงที่ชัดเจน อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อเครื่องจักรกลการเกษตรของกลุ่มหรือข้อขัดแย้งภายในกลุ่มได้ ดังนั้นเพื่อให้เกิดการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรของกลุ่มให้เต็มประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่ดีและมีกฎระเบียบและข้อตกลงในการใช้งานร่วมกัน จำเป็นต้องมี ประกอบด้วย

1. ผังคณะกรรมการในการบริหารจัดการ ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้จะต้องมาจากการเลือกตั้งจากสมาชิก เพื่อบริหารจัดการเครื่องจักรกลการเกษตรของกลุ่ม โดยคณะกรรมการ ประกอบด้วย 1.ประธาน 2. คณะทำงานเครื่องจักรกลของกลุ่ม (หัวหน้า 1 คน / คนขับและดูแลซ่อมบำรุง 2 คน / คนติดตาม 1 คน) 3. คณะจัดทำบัญชีและการเงิน 4. คณะตรวจสอบการทำงานเครื่องจักรและบัญชี-การเงิน หากกลุ่มเกษตรกรไม่มีการจัดตั้งคณะทำงาน อาจส่งผลให้เกิดการนำเครื่องจักรกลไปใช้โดยที่ไม่มีใครรับผิดชอบดูแลซ่อมบำรุงเครื่องจักร ส่งผลให้เกิดความเสียหาย อายุการใช้งานเครื่องจักรน้อยลงหรืออาจเกิดการดำเนินงานไม่เต็มประสิทธิภาพของเครื่องจักรกลการเกษตรได้

ภาพที่ 2 ตัวอย่างผังโครงสร้างคณะกรรมการบริหารจัดการ

2. **การคิดราคารับจ้าง** จะต้องมีการคิดคำนวณต้นทุนทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นต้นทุนคงที่หรือต้นทุนผันแปร รวมทั้งจะต้องมีการคำนวณจุดคุ้มทุน และจะต้องมีกำไรหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้ว ประมาณ 20-30% ของต้นทุน

3. **การจัดสรรผลตอบแทนคณะกรรมการ** และสมาชิกที่ใช้บริการเครื่องจักรกลของกลุ่ม จะต้องมีการจัดสรรผลตอบแทนให้คณะกรรมการ ตามที่มติที่ประชุมกลุ่มตกลง

สำหรับแนวทางการบริหารจัดการเครื่องจักรกลการเกษตรแบบรวมกลุ่มจำเป็นต้องมีข้อตกลงหรือข้อกำหนดต่างๆที่ชัดเจนแล้ว สิ่งที่มีความสำคัญจำเป็นอีกอย่าง คือ การรู้จักพื้นที่ของกลุ่มที่ใช้ทำการเกษตรเพื่อการจัดการและวางแผนการรับบริการให้แก่สมาชิกอย่างทั่วถึง